

Venezuela – od výkladnej skrine Latinskej Ameriky k humanitárnej katastrofe

Mikuláš Hučko

26. augusta 2020 ✚ **Politika**

„Venezuela má najväčšie zásoby ropy na svete. Jej ekonomika však skolabovala. Hlad, ktorý roky sužoval krajinu, teraz zabíja deti. Venezuelská vláda to vie, ale nechce to priznať.“

Citát z ľavicového denníka New York Times, ktorý počas piatich mesiacov v roku 2017 sledoval situáciu v 21 venezuelských nemocniciach a v podrobnej reportáži priniesol otrasné svedectvo o stovkách detí, ktoré zomreli na podvýživu.

Odvtedy prešli tri roky a situácia je čoraz horšia. Kým v rokoch 2013 až 2018 podľa UNICEF trinásť percent venezuelských detí trpelo podvýživou, dnes je to pätina, ba podľa niektorých odhadov možno aj štvrtina. Hlad, chudoba, chýbajúce lieky a strach. Tak by sa dala stručne opísať situácia, v ktorej žije venezuelský ľud.

Pritom Venezuela bola kedysi výkladnou skriňou Latinskej Ameriky — krajinou s fungujúcou demokraciou a úspešnou ekonomikou. V roku 1998 vyhral prezidentské voľby Hugo Chavez, ktorý sa v roku 1992 neúspešne pokúsil so svojou tajnou vojenskou organizáciou o **vojenský prevrat** a chcel nastoliť „bolivarský“ revolučný režim. Prevrat mu síce nevyšiel, **Chávez načas putoval do väzenia**, ale zároveň sa stal celonárodne známou postavou. Mnoho chudobných Venezuelančanov si o ňom začalo myslieť, že bojuje za nich.

Chávezov ambiciózny sociálny program spočiatku priniesol krátkodobé zlepšenie situácie v zdravotníctve či školstve, ale stál na problematickom základe. Celý bol financovaný zo ziskov z ťažby ropy, ktoré Hugo Chávez využíval aj na veľmi ambicióznú zahraničnú politiku. Tá bola hlavne protiamerická a bola zameraná na priateľstvo s Castrovou **Kubou**, **Ruskom** či **Iránom**, ale aj s **Komunistickou stranou Číny**. Lacnou ropou pomáhal udržiavať pri moci ľavicové vlády v Morálesovej **Bolívii** či v Ortegovovej **Nicarague**.

Keď Chávez v roku 2013 podľahol rakovine, jeho nástupca Nicolás Maduro, pôvodným povolaním vodič autobusu, mal to „šťastie“, že cena ropy bola dlhodobo na nízkej úrovni. Dobešla ho ignorancia jeho predchodcu, ktorý znárodnil čo sa dalo, pričom na diverzifikáciu venezuelskej ekonomiky mu nezvýšil čas ani energia, ba ešte aj trestuhodne **zanedbal údržbu ťažobných zariadení**, v dôsledku čoho sa jeho socialisticky riadené hospodárstvo dostalo do slepej uličky a skolabovalo.

Ekonomika štátu s najväčšími zásobami ropy na svete sa od roku 2013 **prepadla o dve tretiny**, čo v prípade krajiny, v ktorej nezúri vojna, je čosi úplne nevídané.

„Venezuela čelí humanitárnej katastrofe!“, znel výkrik plný bolesti v Bratskom liste venezuelských biskupov adresovanom sesterským cirkvám v Amerike a vo svete, uverejnenom na začiatku tohto roka.

Podľa biskupov *„Humanitárna kríza je výsledkom „nanúteného ideologického systému“, tzv. **castrokomunizmu** v mutácii nazvanej Socializmus XXI. storočia, ktorý v konečnom dôsledku*

viedol k „zvýšeniu počtu podvyživených detí, zničeniu produktívneho systému a k ohromnému rastu špekulácie“ .

Podľa Josého Luisa Azuaje Ayalu, predsedu venezuelskej biskupskej konferencie, v rozhovore pre LaBrujulaCotidiana.com, **všetko vo Venezuele sa zhoršilo**. Osoby zodpovedné za hospodársku oblasť nedokázali kontrolovať infláciu a vôbec nepracovali pre blaho venezuelskej rodiny. „Politika všetko iba zhoršuje, nič nefunguje a musíme s veľkou hanbou konštatovať, že **v krajine s obrovskými zásobami ropy, niet benzínu**, fronty na jeho nákup sú obrovské, nie je elektrina, dokonca ani lieky a zdravotnícke potreby. Príčinou je zlikvidovanie verejných a súkromných produktívnych spoločností v krajine.“

Nicolas Maduro sa vyhovára na americké sankcie. Socialistický vodca však ešte nedávno tvrdil, že v krajine žiadna humanitárna kríza nie je. Dnes vyhlasuje, že zahraničné médiá a humanitárne organizácie problémy so zásobovaním zveličujú.

Diego Mendoza, **opozičný poslanec ľavicovej strany Causa R**, to komentoval slovami: „**Venezuela má najväčšie zásoby ropy na planéte a nemá benzín**. Máme najvýznamnejšie zásoby vody na našej pologuli a vody niet. Po Bolívii máme najdôležitejšie zásoby plynu na kontinente, a plynu niet. To nie sankcie vyvolali ťažkú situáciu, v akej sa nachádzame, ale režim. Ved' sankcie sa začali uplatňovať postupne od roku 2015, ale do roku 2018 cez Chávezove a Madurove ruky prešlo vyše **700 miliárd dolárov** za ropu, nepočítajúc do toho ďalšie príjmy, a napriek tomu sme dnes krajinou na úrovni Haiti“.

Napriek karanténnym opatreniam, ktoré Maduro zaviedol v dôsledku pandémie COVID-19, Venezuelčania neprestali vychádzať do ulíc a protestovať proti nedostatku základných služieb a jedla. Inú možnosť ani nemajú, keďže trpia hladom a strach, že budú infikovaní „čínskym vírusom“, ich v tejto situácii netrápi.

Reakcia režimu? Viac represíí, a preto diktatúra zmobilizovala aj „colectivos“ (zločinecké živly vyzbrojené režimom), aby **prepadávali obyvateľstvo**. Napríklad v Upata (Bolivarský štát), dvadsaťdeväťročný Charlis Antonio Nuñez Palma, zomrel po zásahu ozbrojených skupín na motocykli, zasiahnutý dvoma strelami do hlavy.

Prvého mája bolo zabitých 47 väzňov a 75 bolo zranených potom, čo sa kvôli hladu pokúsili uniknúť z väzenia „Los Llanos“. Väzni sa vzbúrili, pretože od začiatku zákazu vychádzania (13. marca) nemohli byť v kontakte so svojimi príbuznými, ktorí im prinášali jedlo a aj to málo, čo dostali, im ukradli hladní dozorcovia. Tento **boj o jedlo viedol k masovému pokusu o útek** a mnohí väzni boli zmasakrovaní národnou gardou, ktorá strieľala do davu a do ľudí, ktorí ležali na zemi.

Toto je denná realita vo Venezuele. Je to krajina vyčerpaná krutou diktatúrou, na ktorú médiá zabudli. Krajina, v ktorej k hospodárskej a politickej kríze pribudol ešte Covid-19 v situácii, keď **päťdesiat percent venezuelských lekárov a zdravotníckych pracovníkov emigrovalo a deväťdesiat percent nemocníc nemá vodu, mydlo, saponáty, okuliare ani špeciálne chirurgické masky**, takže zdravotnícky personál nie je chránený.

Represia bola kedysi vyhradená politickým disidentom, ale teraz zasiahla aj zdravotnícky personál, ktorý sa bojí hovoriť o tom, čo sa deje v nemocniciach. Viac ako **25% úmrtí na Covid-19 sa týka pracovníkov v zdravotníctve**, ich počet sa už zvýšil na 82. Medzitým Madurov režim sprísňuje

cenzúru a represiu, aby zakryl prebiehajúcu humanitárnu katastrofu: zatiaľ bolo zatknutých dvanásť lekárov.

Zostávajúci zdravotnícky personál zarába **štyri až osemnásť dolárov mesačne** a často musí chodiť do práce viac ako desať kilometrov, pretože si nemôže dovoliť verejnú dopravu a benzínu niet.

Najväčší exodus obyvateľstva v dejinách Latinskej Ameriky, v rámci ktorého už takmer päť miliónov Venezuelčanov opustilo svoju vlasť utekajúc pred násilím, hrozbami, hladom a nedostatkom liekov i tých najzákladnejších služieb, bohužiaľ, pokračuje.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/venezuela-od-vykladnej-skrine-latinskej-ameriky-k-humanitarnej-katastrofe/>